

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

<p>A szerkesztőség: Wallner-féle ház, a fő partján, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOLLÁNYI ÖDÖN. Kiadó és laptulajdonos: LÓWY B.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér. Hirdetmények: Egy hasábos petsitor egyszeri közlésnél 8, többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész évre 16 korona. — Nyilt-tér: petsitora 40 fillér.</p>
---	---	--

Nőnevelés.

A nőnevelés a társadalmi kérdés igen fontos része. A polgári leányiskola eszméjével kapcsolatban a leánynevelés egy másik irányáról szándékozom, talán nem épen megvetendő eszmét felvetni. A polgári leányiskola inkább az értelmi osztály érdekeit van hivatva szolgálni, amennyiben ezen iskolát nagyobb részt bizonyára az intelligens, vagyonosabb osztály leányai fogják látogatni s általában azok, kik valamely magasabb pályára készülnek.

A szegényebb osztály leányainak mily nagy tömege kerül ki az elemi iskolából, mely azután a gyakorlati téren semminemű oktatásban nem részesül. Pedig nemzetgazdasági és társadalmi okok egyaránt követelik, hogy mi a szegényebb osztály érdekeiről se feledkezzünk meg. Nem szabad ezen osztályt kiszolgáltatni műveletlen, nagyszájú izgatónak, kik megvalósíthatlan ábrándok hirdetésével boldondítják a tanulatlan népet. Minden felforgató törekvésnek leghathatóságban lehet elejét venni, ha az intelligens elem törődik a szegények dolgával is és kezébe veszi a vezetést s a nép javának előmozdítására szükséges intézkedéseket megvalósítja.

Nem elég csak iskolákat állítani az értelmi osztályok számára. Az alsóbb néposztályok számára is kell felállítani

iskolákat. A kézimunka tanítás nem meríti ki a gyakorlati élet követelményeit. Más, nem annyira elméleti, mint inkább gyakorlati iskolákra van szükség. Tudtak felállítani vinczellériskolákat szőlőmunkások képzésére; tudtak felállítani földmivesiskolákat és háziipar tanfolyamokat kigazdák és munkavezetők képzésére, mindezeket a földmives osztály férfiai számára; nemde szükséges volna, hogy a földmives és napszámos osztály leányai részére is állítsanak fel tanfolyamok, melyeken a háztartás minden ágában nyerének gyakorlati oktatást. Főzés, konyhakertészet, baromfitenyésztés, stb. elég fontos tényezők a szegény nép mindennapi életében, melyeknek okszerű ellátásától igen sokszor függ a család jóléte, a házi béke, a vagyonnak gyarapodása. Ily intézmények felállítása bizonyára közszükségletet képez. A hol emberbarátok ily intézményt állítottak fel, nagy mértékben hozzájárultak az alsóbb néposztály jólétének előmozdításához. Vagyonos emberbarátok, község, vagy az állam létesíthetne ily háztartási tanfolyamot, mely pár hónapig tartana és tekintettel a célra, melynek szolgálni akarna, ingyenes volna. Szakszerű vezetés mellett a legjobb eredmény lenne elérhető, a leányok ügyes, takarékos házi asszonyokká képezhetnének ki és bármely legény szerencsésének tarthatná, ha ily leányt vehetne feleségül.

Adná Isten, hogy szavam kedvező

fogadtatásra találja és ne a pusztában elhangzó szó lenne.

Sociologus.

Zalamegye Deák-ünnepélya.

Deák Ferencz emlékezetét nagy szülőltjéhez méltóan ünnepelte meg Zalavármegye közönsége. A vármegyeház nagytermében már 9 órakor gyülekezni kezdett a közönség, melynek soraiban ott voltak: Szél Ignász államtitkár a kormány képviselőjében; Ernuszt Kelemen a főrendiház képviselőjében; Csávossy Béla udvari tanácsos, háznagy és Szüllő Géza országgyűlési képviselő, a képviselőház kiküldöttei; Gróf Festetics Taszilo főpohárnok mester; továbbá a Tudományos Akadémia, Vasmegeye, Veszprémmegye, Varasd megye és Varasd város kiküldöttjei, stb. stb. Majd a templomba vonult a közönség, hol dr. István Vilmos celebrált ünnepélyes misét. Azután következett a szobor megkoszorúzása, hol Csertán Károly tartott megható beszédet. A közgyűlés következett ezután, a mikor is dr. Jankovics László gróf főispán megnyitván az ülést, felkérte Hertelendy Ferencz megyebizottsági tag, országgyűlési képviselőt ünnepi beszédének elmondására. Ezután az alapítványok ügye következett; majd fölratot intéztek Ő Felségéhez és ezzel a gyűlés véget ért. Délután fél 2 órakor az

TÁRCSA.

Visszaemlékezés.

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárcza.

Talán vétkezünk drága hazánk ellen, ha a külföldön szerzett tapasztalatainkat és benyomásainkat papírra vetjük, mert ezek a mi fürdőhelyeink viszonyait és állapotát kedvezőtlen világításban mutatják. Azonban a talyognak, sebnek fölvgátása is érzékeny fájdalmat okoz, és a kötelességét teljesítő orvos mégis kigyógyítja.

A magasán fekvő Reichenhallt fenyvesek veszik körül és nagyon gazdag sóforrásokban. A bajorok élelmessége, rátermettsége, melylyel a természet szépségeit és javait kiaknazzák, arra kényszerítenek bennünket, hogy meghajtsuk előttük az elismerés lobogóját. Mennyit idomított itt az emberi kéz! Majdnem minden harmadik házban van sós vagy egyéb fürdő — természetesen kádfürdő; a sós vizet a vezetékéből nyerik, mesterségesen melegítik. A különféle inhallatiókat leleményes készülékek, gépek segítségével eszközlik és minthogy szabad verseny van, vagy nyolcz helyen is lehet inhallálni és a hidegvizkúra is számos helyen tartható. Szerintem nálunk is lehetne ilyen inhalláló kamarákat létesíteni, hisz sóbányákban gazdag országunk. Azon gyógyhelyeken, hol a só hiányzik, — a só olcsó voltára való tekintettel

lehetne ilyet létesíteni, esetleg a főváros körül is, ha a magyar politika időt engedne egészségügyi dolgokkal való foglalkozásra. Az ily csekélynek látszó, de fontos és hasznos inhalláló kamarákkal sok betegséget lehetne csirájában elfojtani és sok szerencsétlent lehetne megmenteni, kinek anyagi viszonyai nem engedik, hogy külföldre menjen gyógyulást, üdülést szerezni. Reichenhall a férfiaknak valóságos eldorádója. A sör jó és olcsó. A dohány nem egyedáruság (monopol) kiváltsága, tehát a szivar olcsóbb mint nálunk és jó, ámbar osztrák szivarokat is árúsítanak. Csak Magyarországból nincs semmi, kivéve néhány magyar lapot — és a sok magyar vendéget.

Természetes gyógyforrásokban hazánk is nagyon gazdag, de nem aknázuk ki kellőleg. Mert ez vagy olyan mágnásé, kinek kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a gyógyerejű forrásokat a szenvedő emberiségnek hozzáférhetőbbé, széppé, kellemessé tegye; vagy a forrás senkié, akkor épen senki sem törődik vele.

Szomorúsággal gondolok pl. Hévízre és a Balaton egyes pontjaira, hol a haladás helyett visszaesést látok. Ha az üzleti vállalatok nem volnának oly lenézettek, méltóságon aluliak nálunk, — hisz Angliában herczegek sem röstelik az üzletek élére állni, azokban tevékeny részt venni, holott a mi főuraink irtóznak még a „merkantilis“ szótól is — akkor nem kellene nekünk külföldre menni,

hanem mi vonzanánk az idegeneket hozzánk.

S minthogy némileg kifejezést adtam honleányi szívfájdalmamnak és kiöntöttem magyar lelkületem keserűségét, megemlékszem kellemes, habár kissé fárasztó kirándulásainkról. Meg kell azonban mindenek előtt jegyezni, hogy a távolabbi helyekre vasuton vagy kocsin kényelmesen el lehet jutni, a közelebb fekvő helyekre pedig gyalog szoktunk kirándulni. Itt van pl. Grosz G'main, a hol ugyan nem sok a látni való, de érdekes, hogy a község egyik fele bajor, másik fele osztrák földön fekszik. Továbbá a magas hegyoldalon fekvő Berchtesgaden, szép villákkal és sóbányával ép oly fürdőhely, mint Reichenhall. Berchtesgadenből egy órányira érdekes kiránduló hely a Königssee. Első tekintetre a tónak kis része látható sötét zöld színezetével, mit a hegyszakadékokat benőtt fenyőerdő visszatükrözése kölcsönöz; de ha csónakkal — mit egyetlen nő kormányoz tiroli öltözetben — vízi utunkat megkezdjük, meghatóan mesél és megmutatja a helyet, hol egész család a vízben lelte gyászos halálát, akkor borzongás futja át egész valónkat és nagyon megcsorbítja a csodás vidékben való gyönyörködésünket. Szinte örvendünk, ha ép tagokkal újra a szárazon érezzük magunkat. A Königssee egyébként a Grác közelében levő Hilmerteichra emlékeztet.

Distingvált társasággal, derült időben rándultunk át Salczburgba; e város és környéke valóban sok szép látványosságot nyújt.

Arany Bárány szállodában társasbéd volt, hol az első felköszöntőt Széll Ignác államtitkár mondotta a királynak. Azután dr. Ruzsicska Kálmán mondotta el az alább következő remek és nagyhatást keltő lendületes beszédjét.

Mélyen tisztelt ünneplő Közönség!

A kehidai Deák család sójtöri kuriájából ma száz éve gyűlt ki az a világhosszú, melynek fénye és melege beárasztja immár minden magyar szívét.

A kultura husz évi szolgálatában hozzászóltam az eszmények ragyogásához; de most reszketve állok a bizalommal szemben, mely e serleget kezembe adá, mert érzem, hogy a mai nap jelentősége, mint egy édes látomány varázsa, hatalmába ejtette lelket, legyőzte gondolatom erejét.

De hát Deák Ferencnek nincs szükség a mi érveinkre, a mi ékes gondolatainkra; mi vagyunk ráutalva az ő magasztos példájára.

Lehet hivatkoznunk az ő alkotásainak becséről vagy fogyatkozásáról; hiszen ő maga mondotta 1872-ben választói előtt, hogy nem volna jó, ha politikai véleményekben különbségek nem volnának, mert azok által öröklődik ki az igazság; azonban az ő ragyogó jellemének, az ő világtörténelmi magasságig kialakult nemes egyéniségének, az ő hazafiúi erényekben példátlanul gazdag életének nem lehet ma egyéb kritikája, mint a Gondviselés iránti hála, hogy őt nekünk adta!

Kónyi Manó említi, hogy Giacomelli Magyarországon 1865-ben tett utazásáról jelentést tévén Olaszországba, ezeket mondja róla:

„Deák egyéniségében van valami, ami meghat és elragad; nevét tisztelttel említik férfiak, az asszonyok, aggok és gyermekek. Mindamellet ez az ember, aki később volna magát hazája romjai alá temetni, semhogy a

nemzet jogain csorbát engedjen ütni, ez az ember, ki szinte megőszült a tudományban és gondolkodásban, honfitársainak minden fogyatkozásával bir. Magyar és semmi több.“

Igenis; magyar és semmi több! Mert csakis ilyen magyarnak volt lehetséges úgy összeforrasztania nemzetével, hogy egy lánglelkű főpap rajongó lelkesedéssel tehette a kijelentést: „Deák Ferencz úgy szereti hazáját, mint Krisztus a világot.“

Igenis magyar volt, a magyar lélek minden ékességével.

A haza sorsát kétszer intézték el Zalában. Egyszer Zrinyi Miklós a Muraközben, másodsor Deák Ferencz Pusztaszentlászlón, ahol a kis, göcseji kastély kilincsét egyik jeles diplomata a másikkal adta kézbe.

S ez a mélyes tudással és csodás kitartással hazájáért fáradozó és annak sorsát vezérlő nagy ember 1868-ban a párt és főváros tisztelgésekor megindító szerénységgel, egyszerű szavakkal ekkép bírálja óriási hatását:

„Sok nehézséget kelle leküzdenünk, míg ennyi eredményhez jutottunk. A gyakorlati élet fogja igazolni, hogy azon törvények, melyeket alkottunk, az ország érdekeinek megfelelnek-e? Legfőbb és legszentebb bíróság cselekvényeink fölött — önlelkümmertünk. Az egek ura szállja meg e haza minden polgárának lelkét, hogy azon szabadságot, melyet elértünk, ne csak megtartsák, de tovább fejleszthessék, a haza javára mentül gyümölcsözőbbé tegyék.“

Csengery Antal mondja róla irt szép emlékbeszédében, hogy az igazságnak és becsületnek ugyanaz a törhetlen és szigorú védője volt, mint Lucanus szerint Cató, az ifjabbik, de stoicus zordonságát enyhítette Deákban az idősb Cató barátságos derűje.

Vagy lehet e könyvek nélkül olvasni, hogy midőn arra kérték, fogadná

el legalább a király és királyasszony arczképét, ő így fetelt; „Ő Felsége valószínűleg túlé engem. Ha meghalok, mondja el siromon, hogy Deák Ferencz becsületes ember volt. Ezt kérem jutalmul.“

Mit szölnak tovább?

Egész ember volt mindenben! Meghalt, ahogyan élt!

Nem vitt magával kitüntetését sirjába, mégis ő kapta meg minden államférfi közt a legbecesebbet, legdrágább rendjlet: a nagyasszony hó fohászát, mely ravatálánál szállt szívéből Istenhez a haza bölcséért, a király és nemzet békéjének megalkotójáért.

Nem csoda, ha Sámly László meghatottan írja róla, hogy emléke nemzedékről nemzedékre fog tisztulni és nőni és a milyen arányban tisztul és nő, abban az arányban lesz az élőknek mindig nagyobb és nagyobb segítségére.

A király és nemzet törvénybe iktatták érdemeit.

Csakhogy mélyen tisztelt ünneplő közönség, a forum romanum tábláiba nemcsak jogok, hanem kötelességek is volak bevésve.

Ezekben a kötelességekben lesz Deák Eerencz emléke segítségünkre.

A hős és legyőzhetlen Siegfried a sárkány vérével, mi az ő nemes erényével aczelozzuk meg magunkat.

Mert csak hősök valósíthatják meg a harmincz millió magyar álmát, csak hősök érhetik meg a nagy napot, amelyen az új Magyarországot mozgató három lángelme, Deák, Kossuth és Széchenyi ellentétei engesztelődést nyernek a haza lángoló szeretetében.

És most, mélyen tisztelt ünneplő közönség, hogy a mai nap ünnepe és hűsége teljes legyen, a megye halhatatlan fia iránt érzett mély halánk és örök kegyeletünk szövéténekével

Péntek kivételével minden nap 11 órakor hallható a Dom-templom harangzenéje, minőhöz fogható alig hallottunk. Ugyancsak a Dom-templomban orgonák lélekemelő darabot játszanak, mik valószínűleg hivatják a hívek áhitatát ébreszteni és fenntartani.

A várkastély megtekintése ismét sok élvezetet nyújtott. Az első emeleten nagymárványlapokkal kirakott terem van, mintegy 100 festendővel ezelőtt az ugynevezett „Karabélyos-terem“ volt. Az első teremben megvannak Habsburgi Rudolftól IV. Károlyig valamennyi császár és király képei. Távolabb az ugynevezett Kék-teremben látható Ő Felségének 26 éves korából való arczképe. Más termekben láthatók érdekes képek — az ő testamentumból, melyeket az időkénti érsekek szerettek be, mikor még a várkastélyt ők birták. Némely terem mennyezetén művészi képek és freskók vannak a többi közt Nagy Sándort és hőstetteit szemléltetve. Egy másik teremben a gobelin munka művészi tőkélyre emelve a szőnyegek, butorzatok jó karban és mint nő — ki önkénytelenül is hivatva van bírálatot gyakorolni, elcsodálkoztam a szemkáprázató himzett munkák pompáján. A hálószoba — egy ágygyal és éjjeli szekrényvel — oly egyszerű, hogy jobb módu polgárnak is nagyobb igényei vannak. Midőn intimebb butordarabról, mint ruhaszekrényről stb. kérdezősködtem, a kísérő kalauz mosolyogva jegyzé meg: Nem úgy van itt, mint a polgároknál, kinek kéznél van mindene, itt a

szükséges ruházatot az udvari lakások hozták föl. A legszebb két termet, az udvari házi kápolnát, illetve oltárt Harrach érsek alapította, kinek életnagyságu képe ugyanitt látható. A nagy világos, gazdag aranyozással díszített majolika kályhák vagy száz éve hozták Itáliából. Az érsek itt tartózkodásának tudható be azon körülmény is, hogy a várból directe három templomba lehet eljánni.

Híres az ugynevezett Szent-Péter borpince, hol csakis bort mérnek, a falak egyetlen nagy sziklából vannak alagutszerűen kivágvva. A pincéből kijövet temető ötlök szemünkbe, virágokkal ékesített sírokkal s szép családi kriptákkal. Emlékeztet ez a régi egyiptomiakra, akik tor alkalmából halálfejeket raktak az asztalfőre, figyelmeztetve, hogy mulatozás közben sem szabad az emberi végről, az enyészetről megfeledkezni. Ép így van közvetlen a borpince mellett a temető. Előbbi már száz évvel régebben a Szent Péter-stift tulajdona. Közel van ide a sikló, mely sodronypálya egy régi várba vezet. A szemünk elé táruló kilátás elragadó, felülmulja minden várakozásunkat; nem alkothat szebbet emberi ész, vagy képzelet. Salczburg városa a Salczach folyócskával a közepén a mi Budapestünkre emlékeztet, de vadregényes környékkel. Egy velünk lévő lengyel lelkesedésében így kiáltott fel: Itt még meghalni is fölséges lehet! Csak egy malicziózus szomszédom jegyzé meg: „Persze a borpince miatt.“

Salczburgból félóránnyira van Hellbrunn, híres vízműveiről. Odon várát gyönyörű park övezi, különféle víziárkokkal, számtalan szökőkúttal, vizesekkel. A mechanikai színház bábit is vízi erő hajtja; e színház különösen az ifjabb nemzedéket mulattatja. Művész barlangok, romok, víziutak földalatti folyosókon, korona, mely a vízerőtől fölemelkedik és lassan visszatér. A mű-eső, a szivárvány, mindmegannyi csodálatot keltő, hogy e vidékre kerülők ne mulasszák el fölkeresni és megtekinteni. A hegyszakadéknál van a „Monatschlössl“ vadászkastély, nevét onnan kapta, hogy egy hónap alatt készült el, de jelenleg nem laknak benne.

Felemlítendő még Reichenhallban az ugynevezett „Gradirhász“, mely a legnagyobb alkotás, mit ilyesmiben láthatni. Egy 100-150 méter hosszú építmény, melynek mindkét oldala fenyő-ágakkal van kirakva. A tetejéről folyton öt perczentes sós víz csepeg le a sötány mellett készített hosszú csatornába, mit vezetékkel visznek oda a Sali menházából. Itt van a sóbánya lejárata. Ennek a sós víznek elpárolgását szivja magába az ott sétáló közönség és ha egyébként meleg van, itt rendkívül kellemes, hűvös, nedves a levegő.

P. Frisch Adél.

gyujtsuk ki többi oltárunk áldozat-tüzét is.

Zrinyi, Kisfaludy, Festetich, Csányi és Gasparics, Zalavármegye egének tündöklő csillagai, vessék ránk szelid fényüket ezen emlékezetes perczen.

Becsüljük meg bölcseinket, hőseinket, költőinket, mecénásainkat és vértanuinkat; becsüljük meg őket egymásban s egymásért, mert csak így teljesedik be rajtunk Eötvös József báró jóslata: „Az idők rosszak, de hogy a magyar el nem vész, azt oly erősen hiszem, mint hogy fölöttünk Isten őrökdi!

Áldás Deák Ferencz emlékére.

Az ifjusági egyesület.

Egy intézmény azok közül, melyektől népünk szellemi és anyagi jólétének megteremtését várjuk, a gazdasági irányú ismétlődő iskola folyó évi szeptember eisejétől immár szervezve teljesíti a reá háramló feladatot. Egy másik, kihatásában rendkívül fontos intézmény, az ifjusági egyesület, melytől különösen népünk erkölcsi állapotának javulását várjuk, a közel jövőben meg fog alakulni. Agilis, ideális eszmékért lelkesedő kir. tanfelügyelőnk városunkban való tartózkodása alkalmával indította meg a mozgalmat azzal, hogy folyó hó 21-én Tapolcza tanintézeteinek tantestületeit közös értekezletre hívta össze. Az értekezlet lefolyásáról a következő jegyzőkönyvi kivonatban számolunk be:

Kir. tanfelügyelő üdvözlőlvén a jelenlevőket, kifejti azon fontos okokat, melyek egy a helyi viszonyok, valamint a nagy vidéknek adandó példa szempontjából, egy ifjusági egyesületnek Tapolczán való felállítását mulhatlanul szükségessé s végeredményében áldásossá teszik.

Az ifjusági egyesület helyes szervezésének megindítása kívánatosá teszi, hogy az alapvető szempontok már most megtárgyaltassanak, a részletes kivitel azonban az összes helyi viszonyok figyelembe vételével egy szélesebb körű érdekeltséget felölölő ülésben állapíttassék meg.

Beható eszmecsere után jelen értekezlet a következőkben állapodik meg:

1. A tapolczai összes népiskolai tanintézetek, azok mindenféle fokozatu és jellegű tantestületei az ifjusági egyesület megállapítását szükségesnek tartják, annak szervezését hivatali és társadalmi helyzetük minden eszközeivel a legbensőbbben és hazafiúi odaadással támogatni fogják.

2. A következő értekezletre meg fog hivatalni a városbíró, az összes tanintézetek helyi iskolai hatósága és valamennyi tanintézet tantestülete.

3. Ezen új értekezlet első sorban méltatja miniszter urnak az ifjusági egyesületek szervezéséhez kiadott alapszabályait és a tapolczai helyi viszonyokat oly célból, hogy megállapítható legyen jó előre e szervezendő egyesület iránya.

4. Különös gond fordítandó az egyesület tagjaira, tekintettel arra, hogy az első kezdet az erre utalt ifjuságnak lehetőleg javából vételessék.

5. Az értekezlet kéréssel fordul esetleg

anyagi támogatásért a városhoz.

6. Az értekezlet minden tagja előkészíti az egyesület eszméjét a maga társadalmi körében és ehez képest megállapítja a tagok gyűjtésének legalkalmasabb módját.

7. Megtárgyalja a helyiség és első leg-szükségesebb dologi beszerzést.

8. Jólőre megállapodik az értekezlet az ifjakkal való foglalkozás idejéről, figyelemmel az évszakok igényeire.

Megjegyzi még kir. tanfelügyelő, hogy Tuss Antal állami vinczellériskolai igazgató úgy a maga, mint a vezetése alatt álló tanerők készséges közreműködését a legbensőbbben megígérte.

Végül arra kéri kir. tanfelügyelő az értekezleten jelenlevőket, hogy az összehívandó új értekezlet megállapodásait sziveskedjenek december 1-ig összeállítani.

K. m. f.

Reméljük, az életre való eszme rövid idő alatt testet ölt. De ehhez szükséges, hogy az összes tényezők vállvetve igyekezzenek a nemes cél elérésére s azt a város társadalmának minden rétege erkölcsi támogatásában részesítse. Mert nem elég csupán hánytorgatni, ha az ifjuság részéről elkövetett rakonczatlanság, dunajkodás, neveltelenség hire fülünkbe jut, de a tapasztalható bajok elhárítását célzó törekvéseket támogatunk, tőlünk telhetőleg segítenünk is kell.

H I R E K.

Személyi hir Staniszlawszky Adolf zalaegerszegi kir. törvényszéki elnök a helybeli kir. járásbíróság ügykezelésének megvizsgálása céljából f. hó 19-én városunkba érkezett.

Herczeg Esterházy Miklós, a hegyesdi uradalom birtokosa ezuttal először utazott vidékünkön, hogy balatonmenti birtokait megszemlélje. Folyó hó 23-án délelőtt érkezett Badacsony felől Gyula-Keszibe, hol Aczél József címzetes kanonok, plébános fogadta beszéddel. A herczeg Gyula-Kesziből Hegyesdre utazott.

Hymen. Folyó hó 24-én delelőtt 11 órakor esküdtött örök hűséget Langer István szolgabíró Takács Mariczának, Takács Jenő kir. közjegyző és neje Skublics Mariska leányanak. A násznagyi tisztet Szücs Dezső és Langer Hugó földbirtokosok töltötték be.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Tarr Károlyt a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságához rendelt számvevőséghez pénzügyi számtisztte nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Vind György pécsváradi kir. járásbíróági segédtelekönnyvezetőt a veszprémi kir. törvényszékhez helyezte át.

Nyugdíjazás. Aczél József tb. kanonok gyula-keszi plébános, plébániájáról 1904. január 1-re aggkorára való hivatkozással lemondván, megvívás püspök a lemondást elfogadta és az ősz lelki pásztornak ötvenhat éves buzgó működéséért meleg hangon mondott köszönetet.

Esküvő. Csathó Gyula szőlészeti és borászati felügyelő f. hó 21-én tartotta esküvőjét Esső Manczikával.

Rákóczi-ünnepély. Folyó hó 20-án délután 5 órakor a városháza tanácstermében

a tapolczai erkölcsi testületeknek és egyesületeknek képviselői és kiküldöttjei Glazer Sándor városbíró elnöklété alatt gyűlést tartottak, melyen a Rákóczi-ünnepély idejét, helyét határozták meg és összeállították a kegyeletes ünnep tárgysorozatát. Az ünnepély november hó 15-én délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében tartatik meg. A gyűlés a következő programban állapodott meg.

1. Megnyitó. Tartja: Hertelendy Ferencz országgyűlési képviselő. 2. Hymnusz. Énekli az állami polgári fiúiskola énekkara. 3. Zrinyiné című költeményt a kath. legényegylet részéről szavalja Buchberger József. 4. Felolvasás. Tartja Kollányi Ödön. 5. Kuruczdalok. Énekli az állami polgári fiúiskola énekkara. 6. Az iparos ifjak „Önképző Köre” részéről szaval Mekler Károly. 7. Zárszó. Tartja Glazer Sándor. 8. Szózat. Énekli a polgári iskola énekkara. Meghívók nem bocsátanak ki, de a közönséget értesíteni fogják, plakátokon és lapunk utján.

A reformáció emléknapijának megünneplése tárgyában a kir. tanfelügyelő a következő rendeletet bocsátotta ki. Zalavármegye mindenféle fokozatu állami, államilag segélyezett és községi népoktatási tanintézeteihez. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter ur 1903. évi május 24-én 42982. szám alatt kelt rendeletéhez képest — Néptanítók lapja 1903. 24. szám — értesitem Czimet, hogy mindazon helyeken, a hol a protestáns hitfelekezet a reformáció emléknapiját megünnepli, az állami és községi iskolákba járó mindkét evangélikus protestáns felekezethez tartozó növendékeknek, az illető hitfelekezet részéről történő egyszerű bejelentés alapján, október hó 31-én szabadságnap engedélyezendő. Hazafiúi üdvözléssel! Zalaegerszeg, 1903. október 15-én. *Dr. Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A szőlészeti és borászati tanfolyamon résztvevő tanítók vizsgája. Folyó hó 21-én tartatott meg dr. Ruzsicska Kálmán zalavármegyei kir. tanfelügyelő elnöklété mellett. A kir. tanfelügyelő, ki a tapasztalt eredmény fölött őszinte elismerését fejezte ki, hosszabb, tartalmas beszédet intézett a tanfolyam hallgatóihoz, lelkekre kötven, hogy az itt szerzett gyakorlati és elméleti ismereteket otthon, falujukban a nép között érvényesíteni törekedjenek, különösen a gazdasági irányú ismétlődő iskolákban igyekezzenek kedvöz talajt teremteni arra, hogy a szőlészet körébe tartozó szakismeretet a néppel közölve, annak anyagi, közvetve pedig szellemi jólétét is előmozdithassák. Majd Tuss Antal m. kir. vinczellériskolai igazgatónak mondott köszönetet a mintaszerű vezetésért, igazgatásért s Mock Gyula és Török Pál szőlészeti és borászati felügyelőknak mint előadókknak ügybuzgó fáradozásaiért. A tanfolyamnak 21 hallgatója volt. Egy hallgató a nyár folyamán elhalt. Mindnyáján jó eredménnyel végeztek.

A tapolczai iparos ifjak Önképző Köre folyó hó 23-án tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy a város által november 15. a városháza nagytermében rendezendő Rákóczi-ünnepélyhez egy szavalattal hozzájárul és e célra egy tagját kijelölte; elhatározta továbbá, hogy a Kör ugyanezen napon a Kaszinó helyiségében szintén rendez Rákóczi-ünnepélyt tánczezel egybekötve és nyomban meg is állapította az ünnepély programját. A közelebbi programot a közönség tudomására fogja hozni a rendezőség.

Kinizsi-szobor Vázsonyban. A múlt évben Nagyvásonyban megalakult Kinizsi szobor-bizottság nagyobb akciót indított meg, hogy a nagy Kinizsi szobra minél előbb hirdethesse a multak dicsőségét. A bizottság elhunyt elnöke, Fenyvessy Ferencz dr. főispán

helyébe Kolossváry József alispánt választották meg. Az új elnöknek dr. Öváry Ferencz országgyűlési képviselő és Kerényi Andor főszolgabíró nyújtották át a megválasztásáról felvett jegyzőkönyvet és felkérték, hogy lépjen a bizottság élére. Kolossváry alisdán elfogadta a megválasztást, mely ténnyel ismét egy nagy lépéssel halad előre a Kinizsi szobor kérdése. A bizottság országos gyűjtést indít és kérni fogja a kultuszminisztert, hogy engedje meg, hogy a gyűjtést az iskolákra is kiterjeszthessék. A törvényhatóságok még külön is megkerestettek a gyűjtés érdekében. Szívvel kívánjuk, hogy a szép eszme mielőbb valóra váljon!

Állami füz-telepek. Hogy a gazdaközönység, főleg pedig a füztelepet beállítani szándékozó földbirtokosok megbízható forrásból nemesebb füzdugványokat szerezhessenek be: több állami tanintézet és iskola mellett füztelepek tartatnak fenn, amelyekből a szaporításra érdemes jobb füzfajokból rendes árban, tehát ezret négy koronájával évenként december hó 15-éig bárki rendelhet telepítésre alkalmas füzdugványokat. Darányi földművelésügyi miniszter Baján homokos talajon, Bustyaházán pedig kötött agyagtalajon füz-kísérleti telepet létesített, amelyeken 52 füzfa faj van tanulmányozás alatt.

A keszthelyi gazdasági tanintézetnél az 1903/4. évi beiratások véget értek. A beiratás eredménye: I. éves 50, másodéves 69, harmadéves 40, vendég 3, összesen 162, amely a tavali létszámot tizszel múlja felül.

Gyümölcsstermelők figyelmébe. Az ország huszonöt állami faiskolájába és kertgazdaságában termelt félmillió vadcsmete, gazdasági diszfa, kétmillió gyümölcsajtvány, 150,000 ojtóvessző, a jelzett állami telepeken termelt szőlővessző-készlet, 780,000 nemes füzfavessző-dugvány eladásra került. Az állami faiskolák igazgatóságai minden érdeklődőnek megküldik az árakra vonatkozó tudnivalókat. A vételre vonatkozó ajánlatokat december 10-éig kell benyújtani. Lelkészek tanítók, községi jegyzők fél, sőt ennél még kisebb áron kaphatnak gyü-

mölcsoltványt és csemetét. Magcsemetét és vadcsemetét a községi faiskolák ingyen kaphatnak. Ezért január elseig kell a földművelésügyi miniszterhez folyamodni, de hogy a kért faiskolák céljaira kell, ezt külön igazolni kell.

A tapolczai kath. legényegylet ma ünnepli meg saját helyiségében Deák Ferencz születésének századik évfordulóját. Az ünnepély műsora szavalat, felolvasás és monologból áll. Mely alkalommal vendégeket szívesen lát a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor.

Borászati muzeum Zürichben. A zürichi szőlőbirtokosok most egy borászati muzeum létesítésén fáradoznak, amelynek úgy történelmi, mint művészeti és tudományos jelentősége legyen. A muzeumban legközelebb fel fogják állítani a könyvtart, amelybe mindazon eddig megjelent művek besoroztatnak, amelyek a szőlőművelésre, a bor készítésére és magára a bor minőségére stb. vonatkoznak. Egy gyűjteményt fognak készíteni az eddig megjelent, idevonatkozó munkákból, fényképek és festményekből. Egy más gyűjtemény a bor előállítására és megőrzésére szolgáló szereknek régi korbeli és mostani nemeit fogja tartalmazni.

Idők jele. Zalamegye árvaszéke átiratot intézett Pölschach stájerországi község előjáróságához, hogy néhány forintot kézbesítsen egy ott lakó asszonynak. Az előjáróság a megkeresést elintézte ugyan, de azt a választ küldte, hogy a jövőben tessék az átiratot „modern kultur nyelven” fogalmazni. Megjegyzendő, hogy ez a község a magyar fürdőzők pénzéből él. Jegyezd meg ezt magadnak jó magyarom!

Gyilkosság Hévizen. Folyó hó 13-án virradóra gyilkosság történt. A tettes után a nyomok Nagykanizsára vezettek, ahol a csendőrséghez érkezett távirati megkeresés alapján a kutatás sikerre vezetett. A rendőrség segítségével ugyanis itt elfogták még aznap este Boda Ferenczet, aki 29 éves és foglalkozására nézve marhahajtó; inge melletlen vérvonásokat találtak; Nagykanizsáról Hévizre szállították; tettét erősen tagadja.

Apróságok.

Csak röviden! Az amerikaiak szeretik a gyorsaságot mindenben és nem igen szaporítják a szót, ha valamit tettet kell elvégezni. Ennek az amerikai gyorsaságnak a példáját olvassuk a new-yorki Worldban.

Egy gazdag kereskedőhöz beállt egy fiatalember.

— Uram, Ön bizonyára kedveli a gyorsaságot és nyíltságot — mondta.

— Természetesen.

— Akkor tudatom, hogy szeretem a lányát és feleségül kívánom venni.

Ez a rövidség kissé mégis meglepte a kereskedőt, azonban egy pillanatnyi gondolkodás után tisztában volt a feleletével.

— Az Ön vállalkozási kedve tetszik nekem. De hát biztos Ön abban, hogy a leányom elfogadja Önt férjül? Nos, ha már valaki még gyorsabb módon meg nem előzte Önt, nekem sincs ellenvetésem.

A fiatalembert bemutatták a leánynak, de nem volt szerencséje, mert néhány nappal később egy másik fiatalember ment el a gazdag kereskedőhöz és így szólt hozzá:

Uram, épen most vettem feleségül az ön leányát.

Bírálat. — Nos, hogy tetszik Önnek az új regényes operám?

— Pompásan, Csupa ösmert szép dallam.

A művész: — Hogy tetszik Önnek a bankár ur lányának a zongorajátéka?

— Oly művészi dühvel játszik, mintha a tandíjat ismét ki akarná kaplapálni a zongorából.

Elgázolás. Már számtalan esetben vált helyrehozhatlan baj és szerencsétlenség kútforrásává a sebes hajtás, ami majdnem vesztét okozta Kutasi Pál helybeli 67 éves lakosnak, akit f. hó 19-én este 6 órakor a Vásártér utcán egy gyorsan közeledő kocsi, miután az agg, törődött ember idejekorán kitérni nem tudott, elütötte lábáról, minek foly-

Legjobb és legolcsóbb

SZŐLŐTRÁGYA

a kőbányai szárított hizosertéstrágya.

Felülmul minden egyéb trágyafélét!

Számtalan előkelő birtokos és elsőrangú szakembertől megvizsgálva és kitűnőnek elismerve.

Helybeli raktár:

Kohn Mór, szállítónál.

Kapható a

Budapest-Kőbányai Trágyaszárító-gyártói,
Budapest, IX. Üllői-ut 21.

tán jobb alkarja eltört. Ez eseménynyel kapcsolatban felhívjuk a hatóság figyelmét arra a veszedelmes körülményre, mely a pinczékben beborozott borszállító fuvarosok könnyelmű gyors hajtásából származhatik. Ezeket látva, csak azon csodálkozunk az ember, hogy több szerencsétlenség nem történik.

Káin-barátság. Ujvári Pál és Varga Kálmán raposkai legények kebelbarátok voltak. Folyó hó 17-én Ujvári Pált kihívó magaviselete miatt társai el akarták verni, de barátja, Varga Kálmán védelmére kelt és sikerült neki a becsipett Ujvárit elrejtteni. Mikor azonban Varga azon igyekezett, hogy társát rejtékhelyén megtartsa, ez — erővel távozni akarván — revolvert rántott elő és Vargát homlokán lőtte. Ha egy parányit lejjebb találja, szörnyet hal. A rögtön megjelent esendő örök a tettest elfogták s a hatóság kezébe szolgáltatott. Most a jó raposkaiak azon bánkódnak, hogy ismét akadt valaki, aki „nem engedi a község ruháját tiszta állapotban maradni“.

Az osztálysorsjáték véghezvitele alkalmával a 602.000 korona nyereség és díj az előnyösen ismert Beifeld József bankháza (Budapest, Károly-körút 1.) által nyolcz nyolczadban eladott 36037 számú sorsjegyre esett. Örvendetes, hogy mind a 8 sorsjegyet szegény munkások vásárolták, kik most egyszerre gazdag emberek lettek. I. osztályú sorsjegyek ezen szerencsés főelárusítónál már most kaphatók.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. ur. Köszönjük. Az ígért dolgot várjuk.

K. B. Miért e hosszú hallgatás?

A KÖZSÉGHAZÁBÓL.

2168/903.

Hirdetmény.

A főszolgabírói hivatal 5683. számú rendelete értelmében felhivatik a község érdekelt lakossága, hogy a már folyó évi július 1-ével kötelezővé vált vasárnapi munkaszünetet saját érdekében annál is inkább pontosan betartsa, mert a jelen hirdetés közhírré tételétől kezdődőleg az ellene vétők kivétel nélkül feljelentetnek.

Tapolcza, 1903. október 18.

A községi előjáróság:

Horváth Jenő I. jegyző. Glazer Sándor s. k. bíró.

PIACZI ÁRAK

az október 13-iki hetivásáron.

		korona
Buza	50 kilóként	7.—7.20
Rózsa	" "	5 — 5.25
Árpa	" "	5.50 — 5.75
Zab	" "	5.52 — 5.40
Tengeri	" "	7.50 — 7.75
Bükköny	" "	5.—5.25
Burgonya asztali	" "	3.—4.
Takarmány burgonya	" "	2.—
szalmazsupp párja	" "	0.40 — 0.44

Vasuti menetrend.

Tapolczáról indul Zala-Eggerszeg Kis-Czell-felé		Kis-Czell Győr Budapest Bécs	
"	"	9	28
"	"	5	14
"	"	4	36
"	"	9	40
"	"	5	36
Tapolczára érkezik Budapest-Bécs és Győr és Kis-Czell felől		9 óra 25 p.	
Bpest Bécs Győr	"	5	10
Zala-Eggerszeg	"	9	31
Keszthely-felé	"	9	13
"	"	4	54
"	"	9	22

APRÓ HIRDETÉSEK.

STIGLITZ ÁRMIN
órás- és aranyműves
Tapolcza.

Pontos munkával jó és olcsó áruval szolgálni, ez az elve az elismert legjobb és legrégebb órás- és aranyművesnek:

Stiglitz Ármin.

CSILLAG FERENCZ

czipész mester
TAPOLCZA
Fő-utca (Gold-féle ház.)

Készít divatos uri, női- és gyermek-lábbeliket. — valamint fájós lábakra (orthopäd) czipőket — csinos és tartós kivitelben.

Javítások gyorsan és pontosan teljesítenek.

FÜLÖP GÉZA

kádár Tapolczán.

Elvállal jutányos árak mellett szakmájába vágó munkákat: hordókat, kádakat, úgy egyéb pincze-eszközöket.

Állandóan raktárt tart ezen czikkekből.

Javításokat jutányosan elfogad.

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: permetező, szénkénevezők porozók, lepkefogó lámpák — továbbá a legnagyobb választék szőlőprésekben, azok kivül állandó nagy raktárt tartok mindennemű mezőgazdasági gépekből.

PAUK VILMOS

vaske. eskedése Tapolcza.

Henneberg-selyem

csak közvetlenül! — Fekete, fehér és színes, méterje 90 kr.-tól 11 fr. 35 kr.-ig, bluzokra és ruhákra. Bérmentve és már elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyem-gyár, Zürich.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázoló

Tapolczán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint szobafestést, mázolóást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.

BÓDAY SÁNDOR épület- és butor-asztalos Tapolczán, keszi-utca. Ajánlja ujonnan berendezett butor-raktárát úgy a legfinomabb, mint az olcsóbb fajta butorokból. Nagy raktár kész koporsókból. Elfogad minden féle épület- és butor-asztalos munkát, úgy szintén javításokat a legjutányosabb árban.

HIRDETÉSEK.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóüzüeket és szaguakat

azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor.

használati utasítással együtt

Kapható:

Erdős Jenő

gyógyszerésznél, Egerben (Hevesmegye.)

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III 4. Rennweg Nr. 75/B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált arjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy arjegyzékből: 7787. sz. legolcsóbb legjobb strapáczóra nick. keltokban 36 órai járással 2 frt. 30 8039. sz. valódi ezüst panczelláncz 15 gr. 1 frt. 7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5 7988. sz. Ingaóra utóművel 2 sulyal 130 cm. magas 11 50 7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20 Sziveskedjek nevemre és házsámomra 75/B. pontosan figyelni.

Rum, Cognac, Szilvorium,

likőrök, likőrkrémek stb. az általam készített vegytiszta eszenciák és kompozíciókkal házilag $\frac{1}{8}$ sőt $\frac{1}{4}$ részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett áruk. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.
Eszenciák és Kompozíciók gyára.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger
féle„Viktória”
tyukszem
kenőccsel

a melylyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni,

Egy tégyel ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénél bérmentve Kapható feltalálónál:

Denzinger Ármin, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

Tüzifa eladás.

I. Bükkfa házhoz szállítva	33 kor.
II. „ „ „	29 „
I. Cserfa „	32 „
II. „ „	28 „

Egészséges, száraz, szép 100 m/m,
I-ső osztályú bükkhasábfát korona 130.—
II-ik „ „ korona 125.—
szállít bérmentve a tapolczai vasut-
állomásra

FRANK BENRÁT

Tapolcza.

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

Ne vegyen senki
hangszert
míg

Reménji Mihály

mű-hangszerész

legujabb képes orjegyzekek át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről,

Király-utca 41. sz.

Fogorvos**Dr. Kóródi Simon**

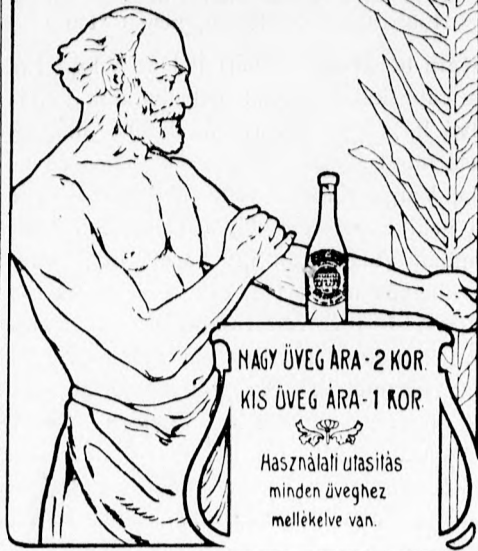
szeptember 1-től állan-
dóan rendel

Tapolczán

kivétel nélkül minden
vasárnap és csütörtökön
Steiner Lipót ur házában
délelőtt 9-től délután 5
óráig.

12-20

BRÁZAY KÁLMÁN
SŐSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA-2 KOR
KIS ÜVEG ÁRA-1 KOR

Használati utasítás
minden üveghez
mellékelve van.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja be földi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

$\frac{1}{2}$ palaczk 5 korona $\frac{1}{2}$ palaczk 2-60
10 palaczk rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolczán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;
nagybani eladás a vidék részére
SATTLER JÓZSEFNÉL Nagykanizsan.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy ellenőrzés a os. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a os. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

SCHOTTOLA ERNŐ
szőlészeti és borászati szaküzlete
Budapest, Andrássy-ut 2.
Legnagyobb raktár a szüreteléshez szükséges felszerelési cikkekben. Szőlőszük, borsajtók, borszivattyúk stb.
Képes árlap ingyen
Utánnyomás tilos
- ALAPÍTOTT 1872 -

Nyomatott Löwy B. gyorsajtóján Tapolczán.